

Pred 20 rokmi povýšili Chrám svätého Egídia v Bardejove na baziliku

27. októbra 2020 ✝ Krátke správy

V Bardejove si v novembri pripomenú 20. výročie povýšenia gotického Chrámu sv. Egídia na baziliku minor. Bazilika sv. Egídia je v poradí siedmou bazilikou na Slovensku. Rovnako 20 rokov sa nachádza historické centrum Bardejova v zoznamoch UNESCO.

Pri príležitosti povýšenia Chrámu sv. Egídia na baziliku minor by mala byť slúžená aj ďakovná Svätá omša. Tá by sa mala uskutočniť 23. novembra 2020 a celebrovat' by ju mal košický arcibiskup metropolita Bernard Bober. Či sa ďakovná Svätá omša napokon uskutoční, bude závisieť od nariadení slovenskej vlády a následne od rozhodnutí KBS, ktorá vzorne plní všetky nariadenia vlády.

V Chráme sv. Egídia znovuobjavili vstupnú bránu z roku 1655, ktorú aj zreštaurovali. Brána bola ešte pred niekoľkými rokmi uložená v chráme pod chórom, pričom v minulosti slúžila až do požiaru mesta v roku 1878. Podľa odborníkov je brána nádherná a má nevyčísliteľnú hodnotu, aj vďaka bohatému zdobeniu výjavmi z cirkevnej a miestnej histórie. Na zreštaurovaní brány participoval aj akademický sochár Martin Kutný.

Chrám sv. Egídia vznikol v 13. storočí, v roku 1206 založili poľskí cisterцитi z Koprzywnice kláštor sv. Egídia. V roku 1271 poľskí cisterцитi z Bardejova odišli, a v meste sa začali usadzovať nemeckí kolonisti. Rozmach mesta súvisel s vládou Karola Róberta z Anjou a takisto jeho syna Ľudovíta I. z Anjou. V 14. storočí sa začal aj pomerne jednoduchý kostol prestavovať, bola dobudovaná hlavná a aj bočné lode chrámu. Stavba bola ukončená v 15. storočí. V roku 1427 sa kostol spomína už ako trojlodová bazilika.

V druhej polovici 15. storočia sa chrám opäť začal prestavovať, pretože sa zrútila klenba a súbežne s prestavbou sa začalo budovať aj presbytérium. Prestavbu riadil staviteľ Štefan z Košíc, ktorý staval aj košický Dóm sv. Alžbety. Dostavaná bola aj veža, a koncom 15. storočia sa tak završila výstavba jednej z najznámejších sakrálnych stavieb na Slovensku. Renesančné úpravy bratov Pellovcov z Lugana sa v roku 1580 týkali len južnej predsiene kostola. Zvonolejár Ján z Tarnova odliat pre chrám jeden z najväčších zvonov na Slovensku (zvon Urban, 4 tony).

Chrám bol niekoľkokrát poškodený (požiarmi 1550, 1577, 1640, 1774 a 1878), v roku 1725 postihlo Bardejov zemetrasenie, pri ktorom sa zrútila veža, v roku 1944 bol Bardejov zasiahnutý bombardovaním a kostol bol poškodený. V 20. storočí bol kostol opätovne zrekonštruovaný, opravila sa strecha kostola a v rokoch 1978-1979 boli objavené a zreštaurované gotické nástenné maľby na južnej strane veže. V roku 1990 praskli chrámové zvony Urban a Ján, v roku 1995 boli do veže umiestnené nové zvony.

Chrám sv. Egídia má aj bohatú interiérovú výzdobu, sú to najmä gotické krídlové oltáre z rokov 1460-1520, ktoré ohromujú svojou krásou a lákajú turistov z celého sveta (Oltár sv. Ondreja, Barbory, Alžbety, Panny

Márie, Oltár sv. Kríža, Oltár Narodenia Pána...).

Známe sú aj sochy – Súsošie z Golgoty z konca 15. storočia, plastika sv. Egídia, pripisovaná Majstrovi Pavlovi z Levoče, výzdoba renesančných lavíc či gotických dverí a pod.

BK

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/pred-20-rokmi-povysili-chram-svateho-egidia-v-bardejove-na-baziliku/>